

§ Declaració institucional amb motiu de la commemoració del **600 aniversari de la institució de la Generalitat.**

En l'any 2018 es compleixen 600 anys de la creació de la Generalitat Valenciana, la institució que -nascuda amb una finalitat fiscal i financera- acabaria ostentant la més alta representació política del l'antic Regne de València. Els seus orígens es remunten a la segona meitat del segle XIV, quan les grans despeses exigides per la llarga guerra que llavors enfrontava a les monarquies castellana i aragonesa feien necessari un important esforç econòmic del Regne; però va ser en 1418, amb Alfons el Magnànim, quan la institució va adquirir caràcter permanent i es va desenvolupar plenament.

La Generalitat o Diputació del General, com es va denominar inicialment, era una comissió permanent de les Corts representatives del conjunt (general o generalitat) dels habitants del Regne de València. Quan el rei sol·licitava un subsidi a les Corts, aquestes no sols negociaven amb el monarca la quantia del donatiu, sinó que es reservaven també la recaptació i administració dels impostos -les generalitats- ordenats per a reunir la suma acordada, funcions que s'executaven a través de la Diputació del General o Generalitat.

Amb el temps, la Generalitat anirà assumint funcions polítiques que la configuraran com a institució representativa del Regne i autònoma respecte dels oficials reials. La seua existència, junt amb el pactisme propi dels ordenaments jurídics de la Corona d'Aragó, donarien lloc a una construcció política distingida per un major equilibri de poder entre el rei i el regne que el que caracteritza a altres sistemes estatals de l'època.

Ja a l'Edat Moderna, la Generalitat aniria perdent part del seu pes polític i compartirà la representació del Regne amb una altra institució creada el 1648: la Junta d'Electes dels tres estaments o braços de les Corts. En 1707 va ser abolida, com la resta de les institucions del Regne de València, pel decret de Nova Planta promulgat per Felip V en el marc de la Guerra de Successió, que substituïa l'ordenament foral per les lleis i institucions castellanes, amb una visió de l'estat i del poder de la monarquia més centralista i absolutista.

Als segles XIX i XX, l'antiga Generalitat va esdevenir objecte, primer, d'evocació nostàlgica per part dels erudits i escriptors de la Renaixença i, més tard, de reivindicació per part del valencianisme polític. Amb la transició democràtica i l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de 1982, es va recuperar el nom de

Generalitat com a identificació del conjunt de les institucions d'autogovern valencià, incloent-hi el Consell, les Corts i el conjunt d'institucions consultives i normatives que el mateix Estatut configura com a nucli bàsic del sistema polític propi del poble valencià.

La celebració del 600 aniversari de la Generalitat ha de servir per a un millor coneixement de la història de la institució, que encarna hui la representació política del poble valencià i l'administració de l'autogovern, així com per a entendre millor la seua especificitat en comparació amb les institucions d'altres parts de la Corona d'Aragó, d'Espanya i de l'Europa occidental, i per a mostrar una possibilitat de construcció moderna de l'estat que va quedar truncada al començament del segle XVIII, arran de l'abolició de l'ordenament polític i institucional foral al Regne de València.

Per això, amb motiu de la commemoració del 600 aniversari de la institució de la Generalitat valenciana, i considerant que el millor coneixement d'allò que van ser les nostres institucions durant els segles de règim foral ha de servir, no sols per a la recuperació de la nostra història, sinó també per a situar en perspectiva el sistema polític i institucional propi dels valencians i valencianes, contribuint al seu aprofundiment i millorament, el Consell declara la seua voluntat de continuar aprofundint en la democràcia, d'avançar cap a fórmules polítiques i institucionals que siguen cada vegada més inclusives per al conjunt de la ciutadania, i de seguir treballant dins del marc constitucional per a desenvolupar un model de convivència més solidària entre tots els territoris d'Espanya que, al mateix temps que reconega i protegisca la pluralitat i el respecte a les senyes d'identitat de cada territori, garantisca adequadament la igualtat efectiva, tant en el gaudi dels drets com en la contribució a les càrregues comunes.